
■Byutviklingsstyret. Behandler veiutbygging forbi kanonmuseet torsdag

Vest-Agder museet vil verne unike bunkeranlegg

Unike bunkeranlegg kan gå i lufta når det bygges ny vei forbi kanonmuseet på Møvik. Forsvarshistorisk forening og Vest-Agder-museet engasjerer seg for vern.

Konservator Endre Wrånes (t.v.) og styremedlem i Forsvarshistorisk forening Tormod Christiansen slår fast at den nye veien er planlagt å gå nøyaktig her hvor den unike bunkeren ligger. **FOTO:** Torgeir Eikeland

KRISTIANSAND: - Denne bunkertypen finnes det ti igjen av i Europa, og det vil bety mye for oss som museum å kunne fortelle historien om denne, sier Endre Wrånes. Han er konservator for militærhistorie ved Vest-Agder-museet, og ser mørkt på den planlagte byggingen av ny vei gjennom Kapelldalen ved Møvik fort.

Her ligger nemlig bunkeranlegg som den tyske okkupasjonsmakten oppførte under 2. verdenskrig som nærforsvar for Møvik fort. Bunkerne ligger utenfor området til det som i dag er Kristiansand kanonmuseum.

Stiller seg bak

Byutviklingsstyret skal torsdag behandle en foreslått vernegrense. Den er tegnet slik at flere av forsvarsanleggene blir liggende forsvarsløse mot veiutbyggers forgoftbepinnende.

- Vi har foreslått å utvide vernegrensen, sier Tormod Christiansen. Han er styremedlem i Forsvarshistorisk forening i Kristiansands-regionen, og har sendt byutviklingsstyret et forslag til utvidet verneområde. Vest-Agder-museet og Nasjonale festningsverk stiller seg bak forslaget.

Begravet i 20 år

- Denne maskingeværbunkeren er av typen R620. Den er 15 meter lang, og det finnes altså bare ti igjen av den i Europa. Den har ligget nedgravet her siden dalen ble fylt igjen av fyllmasse fra byggingen av

Flekkerøytunnelen for over tjue år siden, sier konservator Wrånes.

- Dette er den eneste bunkeren i sitt slag som er tilknyttet et større museum, sier Christiansen. Bunkeren har to meter tykke vegger og tak, og dekker adkomsten opp Kapelldalen. Bak den skal det ifølge øyenvitner ligge enda en bunker begravd, men hvilken type dette er vet man i dag ikke. Disse to bunkerne er oppdaget etter at Nasjonale festningsverk i 2006 ble enige med kommunen om hvilke områder som skulle omfattes av Møvik fort.

«Dårlig løsning»

«Etter hva Riksantikvaren forstår vil disse to byggverkene bli dokumentert før de fjernes eller blir utilgjengelige som følge av det nye veianlegget», heter det i Riksantikvarens brev til kommunen.

- Dokumentasjon er en dårlig løsning, men jeg er redd det er det som blir situasjonen dersom det i det hele tatt blir gjort noe med disse to bunkerne, sier Knut Gundersen i Nasjonale festningsverk. Han er fortsforvalter på Møvik fort, og hadde gjerne sett at bunkerne ble bevart.

Også videre opp gjennom dalen har Forsvarshistorisk forening merket av en rekke bunkere og anlegg som man ønsker vernet ved at museumsområdet til Møvik fort utvides. Her ligger blant annet en stor maskingeværbunker av typen R105.

- Bunkerne har en betydning ut over seg selv. De forteller en historie ved å ligge der de ligger, og de sier noe om tyskernes prioriteringer, sier konservator Wrånes. Han ønsker å bevare anleggene slik at de kan

inngå i museets framtidige virksomhet i og rundt Kanomuseet på Møvik.

- Jeg er redd politikerne ikke vet så mye om hva vi faktisk har i dette området, sier Hege Boman Grundekjøn. Hun er styreleder i Stiftelsen Kristiansand Kanonmuseum, og hadde gjerne sett at bunkerne bevaras.

Saken kan bli utsatt

Mette Gundersen (Ap) tror vedtaket om vei i Kapelldalen blir utsatt. Odd Nordmo (H) ønsker en avgjørelse.

- Jeg tror dette vedtaket blir utsatt. Hvis ikke andre fremmer utsettelsesforslag kommer vi til å gjøre det, sier Mette Gundersen (Ap). Hun sitter i byutviklingsstyret som torsdag skal ta stilling til områdereguleringen for Kroodden.

- Jeg kjenner ikke så godt til det siste innspillet fra Forsvarshistorisk forening, men fra før er det flere velforeninger, kirke og barnehage som har kommet med innspill. Denne saken har vært behandlet lenge, og vi tåler å utsette den noen uker så vi kan få belyst alle sider. Jeg ønsker en befaring i området, sier Gundersen.

Odd Nordmo i Høyres gruppe sier dette:

- Forslaget fra Forsvarshistorisk forening var saklig og gjennomarbeidet, men vi finner det vanskelig å skulle gå enda lenger enn det Riksantikvaren gjør når det gjelder vern. Prosessen rundt dette har vært grundig, og mange har fått komme med sine innspill. Nå ønsker vi å få vedtatt dette, sier Nordmo.

🚩 Lagre artikkelen i leselisten